

Sporné strany uzavřely kupní smlouvu, dle níž žalobkyně dodala žalované benzin; dodávka se stala v nádobách, náležejících žalobkyni, a bylo ohledně nádob smlouveno, že mají býti vráceny do měsíce po obdržení zboží, ve kterémž případě žalovaná má za užití nádob zaplatiti náhradu 50 h za jeden kus, v případě nevrácení do jednoho měsíce další náhradu 1 K 50 h za kus, a kromě toho že žalovaná složí kauci 105 K za každý kus, která se po navrácení nádob po srážce uvedeného poplatku za půjčení má vrátiti; po uplynutí tří měsíců že pak není žalobkyně povinna nádoby přijmouti, nýbrž jest oprávněna ponechati si složenou kauci. Žalobu na vrácení nádob dovolaný krajský soud vyřídil věcně. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a celé jemu předcházející řízení a žalobu odmítl. **Důvody:** Ze znění smlouvy je vidno, že jedná se ve příčině sudů o smlouvu nájemní ve smyslu §§ 1090 a násl. obč. zák.; byloť smlouvou tou použití nezužívateľných věcí za určitou úplatu žalované přenecháno. Nelze zejména tvrditi, že sudy přenechány byly stranou žalující straně žalované do vlastnictví (§ 983 obč. zák.). Úmluva ve příčině sudů byla sice jen doplňkem smlouvy kupní o benzinu, po splnění kupní smlouvy tvoří však nyní vrácení sudů jediný předmět sporu. Dle ustanovení § 49 čís. 5 j. n. náležejí spory o vrácení věcí do nájmu daných bez ohledu na cenu sporného předmětu před soudy okresní. Jelikož bylo o sporu tomto rozhodnuto soudem, jenž ani výslovnou dohodou stran pro spor tento nemůže býti učiněn příslušným, jest rozsudek v odpor vzatý a celé řízení jemu předcházející zmatečným.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by neohledě k důvodu, z něhož žalobu odmítl, o odvolání znovu rozhodl.

Důvody:

Usnesení v odpor vzaté vychází z právního názoru, že jde o nájem sudů dle §§ 1090 a násl. obč. zák., a, poněvadž tedy jde o spor ze smlouvy nájemní, že jest dle § 49 čís. 5 j. n. příslušným okresní soud, takže projednání sporu před krajským soudem a rozsudek tímž soudem vydaný dle § 477 č. 3 c. ř. s. jsou zmatečné. Právnímu názoru, že se jedná o smlouvu nájemní, nelze přisvědčiti. Žalobkyně neuzavřela se žalovanou nájemní smlouvu ohledně oněch nádob; přenechání sudů bylo toliko nutným následkem toho, že předmět kupní smlouvy, benzin, mohl býti dodán jen v nádobách, jež žalobkyně k tomu účelu dala k dispozici za určitých podmínek, a úmluva k tomu se vztahující, třeba na prvý pohled se podobala smlouvě nájemní, nájemní smlouvou není, nýbrž jest v podstatě své smlouvou o půjčení nádob, při níž ovšem byla za půjčení smlouvena úplata. Že nejde o smlouvu nájemní, vysvítá z další podmínky, že po uplynutí 3 měsíců žalobkyně není více povinna nádoby přijmouti, nýbrž jest oprávněna složenou kauci si ponechati. Jedná se tedy o smlouvu zvláštní, kterou nelze zařaditi mezi smlouvy, uvedené v § 49 čís. 5 j. n., a nemá proto místa výjimečná příslušnost okresních soudů dle § 49 j. n.

Čís. 709.

Proti výroku odvolacího soudu, pojatému do důvodů rozsudku, že neuznal za opodstatněnou odpůrcovu výtku opožděnosti odvolání, není oprávněného prostředku.

**Nárok výměnkáře na odškodnění za to, že výměnkem povinný zne-
možnil mu svým chováním u něho bydlet i a se stravovati, jest nárokem
na náhradu škody z nedovoleného činu.**

(Rozh. ze dne 12. října 1920, Rv II 166/20.)

Dle kupní smlouvy poskytovala žalovaná žalobkyni výměnu, pozůstávající z práva, v prodané chalupě při společném stole, světle a teple se žalovanou bezplatně doživotně bydlet i a byla výměna ta na chalupě knihovně zajištěna. Když po čase žalovaná žalobkyni opětovně na cti ba i na těle ubližovala, odstěhovala se žalobkyně od ní a domáhala se, by jí žalovaná platila 5 K denně. Procesní soud první stolice žalobě vyhověl, určiv výživné penízem 3 Kč denně. Odvolací soud ji zamítl z těchto důvodů: Právo žalobkyně jest jejím výhradním osobním právem na zaopatření, které povahou svou liší se od doživotní renty dle § 1284 obč. zák. a také od stálé renty dle § 530 obč. zák. a dlužno je považovati za právo věcné k cizí věci a sice za osobní služebnost, pokud pozůstává v doživotním a bezplatném užívání bytu (§ 504 a 521 obč. zák.), a jest jakožto takové dle ustanovení §§ 485 a 507 obč. zák. nepřevoditelné, nezczizitelné a nezděditelné. Tato zvláštní povaha výměny má za následek, že od smluvního práva a závazku nemůže žádná strana jednostranně ustoupiti a žádati nebo plniti místo dávek výměnkářských peněžité relutum, i když by bylo prokázáno, že žalovaná žalobkyni v domě bývání strpčuje, ano, že jí i dokonce pobila. Tyto přehmaty nedávají jí ještě právo jednostranně od smlouvy ustoupiti a peněžité relutum za dávky výměnkářské žádati, ačkoliv nelze zase upřítí, že v případě zavinění povinného může oprávněný na místo původních dávek po rozumu § 1447 posl. věta obč. zák. náhradu škody požadovati, ježto by jinak povinný ze škody oprávněného měl užitek. Tento nárok není ale předmětem žádosti žalobní.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by ve věci dále jednal a ji znovu rozhodl.

Důvody:

Pokud jde o formální otázku, že odvolací soud neuznal odvolání za opožděné, nýbrž je jako v čas podané ve věci samé vyřídil, proti čemuž dovolání si stěžuje, jest tato stížnost nemístná a nelze ve zkoumání této otázky dovolacímu soudu vejíti. Odvolací soud má toliko v tom případě, že odvolání za opožděné uznává, vynéstí o tom usnesení, jímž odvolání odmítne (§ 471 čís. 2 a § 474 odstavec druhý c. ř. s.), a proti tomuto usnesení ovšem přísluší rekurs (§ 519 čís. 1 c. ř. s.). Když však odvolání opožděným neuzná, nevynáší o tom zvláštního usnesení, nýbrž rozhodne ve věci a toliko v důvodech pronese se o tom, proč má odvolání za řádně v čas podané, jak to odvolací soud v daném případě správně učinil, a tu ovšem není proti tomu žádného právního prostředku, neboť do rozsudku odvolacího soudu připouští se jen dovolání (§ 502 c. ř. s.), a to jen z důvodů čís. 1 až 4 § 503 c. ř. s., pod něž případné nesprávné rozhodnutí v dané formální otázce zařaditi nelze. Ba i kdyby odvolací soud včasnost odvolání uznal formálním usnesením, nebyla by dle § 519 c. ř. s. stížnost

do něho přípustna. Ve věci samé však jest dovolání, uplatňující nesprávné právní posouzení, důvodným. Odvolací soud odmítl žalobu z toho důvodu, že prý žalobkyně nežádá náhradu škody, kterou by prý v případě zavinění žalované strany mohla dle § 1447 obč. zák. požadovati, nýbrž prý jednostranně od smlouvy výměnkářské ustupuje a na místo naturalii relutum v penězích žádá. Avšak tomu není tak. Žaloba zní na náhradu za neposkytování výměny a opírá se o to, že žalovaná žalobkyni dne 3. září 1919 po hlavě pobila, zranění jí způsobila, satanů a čarodějnic nadala a dále vyhrůžku pronesla, která níže uvedena bude, i dovozuje z toho, že žalobkyně, jsouc ohrožena, byla nucena z výměny odejít a musí nyní platiti za výživu 5 K denně, kterýž obnos tedy žalovaná že jest jí povinna hraditi. Jde tu tedy opravdu o nárok na náhradu škody založený na to, že žalovaná, ohrožujíc žalobkyni, znemožnila jí tím používati výměny a tak vinou svou (tím se případ liší od případu § 1042 obč. zák.) uvrhla jí v náklad, který by byl žalobkyni bez tohoto zavinění žalované nevzešel. Je to nárok na náhradu dle obecných norem XXX. kapitoly obč. zákona, zejména dle § 1295 tamže, nikoli o nárok dle § 1447 posl. věta obč. zák., jak odvolací soud za to má, neboť tento předpis jednak předpokládá náhodu a vylučuje tedy zavinění, a jednak zakládá nárok z bezdůvodného obohacení a nikoli z náhrady škody. Jedná se tedy jen o to, zda opravdu žalovaná zachovala se tak, že žalobkyni činí to nemožným, aby dále s ní společně bydlila a s ní se stravovala, zda tedy, jak správně prvý soudce vystihuje, v žalobkyni vznikl z toho takový vnitřní stav, který jí zabraňuje, ve společenství se žalovanou setrvati. K tomu sluší uvést, že žalobkyně tvrdí, že krom hořejšího zranění a nadávek žalovaná ještě se vyslovila, že ji zabije, co jí na tom stojí, když už se děla, že bude sedět zase — vyhrůžka to, s kterou se nižší stolice vůbec neobíraly, žádného zjištění o ní neučinivše, ačkoliv by lehce padala na váhu, pak-li by se ukázalo, že se stala a že ji žalobkyně vzhledem ke všem okolnostem byla oprávněna bráti vážně, a ačkoliv o ní nabídnut byl aspoň důkaz výslechem stran.

Čís. 710.

§ 1154 b) obč. zák. Nárok na nejvýše týdenní úplatu podrží zaměstnanec i tehda, byl-li déle než jeden týden nemocen. Týdnem nerozumí se 7 pracovních dnů, nýbrž týden kalendářní.

(Rozh. ze dne 12. října 1920, Rv II 204/20.)

Žalující horník byl nemocen od 29. prosince 1919 do 8. února 1920. V době od 31. prosince 1919 do 4. ledna 1920 včetně se v celém revíru žalované báňské společnosti stávkovalo. Žalobce domáhal se náhrady mzdy zprvu za 7 dnů a když mu žalovaná zaplatila mzdu za prvé dva dny nemoci (29. a 30. prosince), obmezil žalobu na zbývajících 5 dnů. Procesní soud své stolice žalobě vyhověl. Důvody: Podle § 1154 b) obč. zák. přísluší žalobci nárok na mzdu za dobu jeden týden nepřevyšující. Dobou tou rozuměti jest 7 dní, kdy se skutečně pracovalo a žalovaný pro svou nemoc nemohl pracovati. Dny stávky nelze do doby té počítati, aniž neděli, poněvadž dny ty nelze pokládati za skutečné dny